

► FOR SOCIETY

SAMENZORG IS GGoud WAARD

Een onderzoek naar Gezond en Gelukkig
oud worden in Tilburg Oud-Noord

Auteurs: Sabina Meiling, Lydia van Dinteren & Eric Schoenmakers
December 2025, Lectoraat Sociale Veerkracht

Deze publicatie is tot stand gekomen dankzij financiering van het ministerie van VWS

Werkplaats Sociaal Domein
Noord-Brabant Fontys

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Introductie.....	3
2. Onderzoeksopzet en methoden.....	5
2.1 Verkennend onderzoek	5
2.2 Netwerkonderzoek.....	6
3. Resultaten.....	8
3.1 Verkennend onderzoek	8
3.2 Netwerkonderzoek.....	10
3.2.1. Gedeelde visie.....	10
3.2.2 Onderlinge samenwerking	10
4. Conclusies en aanbevelingen	13
Referenties.....	15

1. Introductie

De zorg voor thuiswonende ouderen staat onder druk. Het aantal ouderen met een zorgvraag neemt toe, terwijl het aantal beschikbare zorgprofessionals afneemt. Om de zorg toekomstbestendig te maken, is een andere inrichting van de zorg noodzakelijk (De Visser et al., 2021). De Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) stelde in 2022 vast dat de huidige, sterk geformaliseerde en geïndividualiseerde zorgstructuur in Nederland op termijn onhoudbaar is landen (RVS, 2022). Daarom pleit de RVS voor een fundamentele omslag: zorg moet niet langer uitsluitend het domein zijn van professionals, maar juist ook gedragen worden door naasten, vrijwilligers en de bredere samenleving.

Deze omslag sluit aan bij het streven van de Nederlandse overheid naar een meer zorgzame samenleving, waarin mensen meer naar elkaar omzien en lokaal maatwerk centraal staat (Kromhout et al., 2020). Het idee is dat wanneer mensen in kwetsbare situaties informele steun vinden in hun directe omgeving—zoals via mantelzorg, zorgcoöperaties of buurtinitiatieven—zij minder afhankelijk zijn van formele zorg en publieke middelen (Kromhout et al., 2020; Verbeek-Oudijk et al., 2023). Zorgzaamheid wordt daarmee niet alleen een waarde, maar ook een praktische pijler van het zorgsysteem.

Gemeenten worden door het rijk aangemoedigd om te investeren in de ‘sociale basis’: een netwerk van informele verbanden, burgerinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en professionele partijen die samen ondersteuning bieden aan kwetsbare groepen (Britt et al., 2022; TK 2021/2022a; in Verbeek-Oudijk et al., 2023). Deze beweging richting een zorgzame samenleving vraagt om een herwaardering van gemeenschapszin en onderlinge betrokkenheid als fundament voor duurzame zorg.

Gezond en Gelukkig oud worden in Tilburg

In het programma Gezond en Gelukkig oud worden ([GGoud](#)) werken zestien organisaties in gemeente Tilburg samen aan oplossingen voor de uitdagingen die de vergrijzing met zich meebrengt. Het programma beoogt enerzijds een sterke samenleving op te bouwen, waar (oudere) mensen naar elkaar omkijken en voor elkaar opkomen en biedt anderzijds ondersteuning aan (oudere) mensen met zorg- en ondersteuningsvragen. In het voorliggende onderzoek is gewerkt in de Bouwmeesterbuurt, een gebied in Tilburg Oud-Noord waar aan de doelstellingen van het GGoud programma wordt gewerkt.

Het lectoraat Sociale Veerkracht van Fontys Sociale Studies is als kennispartner betrokken bij het voorliggende onderzoek. Sabina Meiling en Lydia van Dinteren waren de betrokken onderzoekers. Het netwerk van GGoud, in het bijzonder organisatie ContourdeTwern is partner in de Werkplaats Sociaal Domein Ouderen van Fontys Sociale Studies. Vanuit ContourdeTwern waren Sjef van der Klein (later gemeente Tilburg) en Marije Anneveldt de directe aanspreekpunten voor dit onderzoeksproject.

Onderzoeksdoel en -vraag

Dit onderzoek begon met als doel om middels participatief actieonderzoek te onderzoeken hoe professionals en bewoners (nog) beter of nauwer konden samenwerken aan het vraagstuk gezond en gelukkig ouder worden in de Bouwmeesterbuurt. Gaandeweg is het onderzoeksdoel geëvalueerd. Er bleken verschillende verwachtingen te bestaan over hoe het onderzoek eruit moest zien. Participatief actieonderzoek bleek niet haalbaar. Dit heeft geleid tot een verandering in de onderzoeksopzet.

In de nieuwe onderzoeksopzet was het doel van het onderzoek dat meer inzicht werd verworven in het proces van gemeenschapsgericht werken in de Bouwmeesterbuurt en in de onderlinge samenwerking tussen de partners die het gemeenschapsgericht werken mogelijk moeten maken. De onderzoeksvraag luidt: *Hoe verloopt de samenwerking tussen professionals en bewoners en tussen professionals onderling en hoe draagt dit bij aan het proces van gemeenschapsgericht werken?*

2. Onderzoeksopzet en methoden

Er zijn twee op elkaar aansluitende onderzoeken uitgevoerd. Het eerste onderzoek betrof een kwalitatieve verkenning van de verwachtingen en behoeften van bewoners van de Bouwmeesterbuurt en professionals en vrijwilligers van organisaties die actief zijn in de buurt. Deze verkenning was aanvankelijk gestart als eerste fase van een participatief actieonderzoek. Bij een tussentijdse evaluatie (medio februari 2025) is in goed overleg gekozen voor een andere vorm van onderzoek. Er is gekozen voor een netwerkonderzoek naar de onderlinge professionele relaties tussen professionals die actief zijn in de buurt. Hieronder worden per onderzoek de onderzoeksopzet en methoden beschreven.

2.1 Verkennend onderzoek

In het verkennend onderzoek is op verschillende wijzen kwalitatieve data verzameld over de verwachtingen en behoeften rondom samenwerking en gemeenschap van bewoners en professionals. De deelvraag waarop een antwoord is gezocht luidt: *“Hoe kijken bewoners en professionals naar de gemeenschap en samenwerking in de wijk?”*

Ten eerste zijn buurtbewoners en professionals geïnterviewd. Werving en selectie van de deelnemers (bewoners en professionals) is gedaan in overleg tussen de onderzoekers en aanspreekpunten. In de periode tussen juni en juli 2024 zijn twee interviews met buurtbewoners en vijf interviews met professionals afgenomen. De twee bewoners woonden langer dan vijftientwintig jaar in de Bouwmeesterbuurt. De professionals zijn: een coach dag invulling bij Den Herdgang, een wijkverpleegkundige, een sociaal buurtbeheerder, de wijkregisseur en de omgevingsmanager voor het gebied. De interviews kenden een semi-gestructureerde opzet, waarbij in gesprek is gegaan aan de hand van een aantal thema's geformuleerd in een topiclijst met als onderwerpen: werkzaamheden of bezigheden in de wijk, betekenis van werkzaamheden of bezigheden, 'good practices' en samenwerking met bewoners en professionals. Alle interviews zijn op video opgenomen en uitgewerkt in gesprekverslagen. Aan iedere deelnemer is het videomateriaal ter goedkeuring voorgelegd. Data-analyse is uitgevoerd middels codering aan de hand van de topiclijst. Eerst is het ruwe beeldmateriaal gecodeerd en vervolgens zijn relevante videofragmenten per code-categorie geselecteerd en door de AV-afdeling van Fontys Sociale Studies verwerkt tot een videocompilatie. De gespreksverslagen zijn gebruikt als naslagwerk voor de analyse.

Ten tweede is de gemaakte videocompilatie tijdens een gezamenlijke bijeenkomst (23 januari 2025) getoond aan zes van de zeven betrokken deelnemers. De doelen waren om gezamenlijk te reflecteren op het materiaal en om initiatief te generen tot gezamenlijke acties. De reflectie heeft geleid tot diepere analyse van de verwachtingen en behoeften. Van de bijeenkomst is een verslag gemaakt dat informatie biedt voor de analyse van het verkennend onderzoek.

Ten derde is een 'pas-op-de-plaats-bijeenkomst' georganiseerd (13 december 2024). Dit betrof een bijeenkomst waar een brede groep van bewoners en professionals de tijd nemen om te reflecteren op de ontwikkelingen in de Bouwmeesterbuurt en vooruit te kijken naar mogelijke kansen om de onderlinge samenwerking te verbeteren. Bewoners en professionals zijn schriftelijk uitgenodigd. In totaal namen 8 bewoners en 8 professionals deel. Van de bijeenkomst zijn een verslag en een visuele weergave in de vorm van een tekening (Afbeelding 3.1) gemaakt. Beiden zijn meegenomen in de analyse van het verkennend onderzoek.

Ten vierde is door de onderzoekers en de sociaal werker ieder een beknopt logboek bijgehouden waarin zij doorlopend hun reflecties op het proces hebben beschreven. Ook de dagboeken zijn meegenomen in de analyse van het verkennend onderzoek.

2.2 Netwerkonderzoek

Het tweede onderzoek betrof een netwerkonderzoek. Bij een tussenevaluatie werd geconstateerd dat het onduidelijk was of alle in de buurt actieve organisaties in dezelfde mate waren betrokken bij de GGoud doelstellingen. Tevens was het onbekend wat de onderlinge verwachtingen van professionals en vrijwilligers van de organisaties ten aanzien van elkaar waren en of die met elkaar strookten. In het netwerkonderzoek zijn de onderzoekers op zoek gegaan naar de hechtheid en wederzijdse verwachtingen binnen het netwerk van actieve professionals in de buurt met als doel om onderlinge relaties én leemtes in het werk zichtbaar te maken (De Nooy, Mrvar & Batagelj, 2018). De deelvraag die hierbij hoort luidt: *'In hoeverre kennen professionals en vrijwilligers van verschillende organisaties in de Bouwmeesterbuurt elkaar en hoe kan de onderlinge samenwerking worden versterkt?'*

Er is gekozen voor een participatieve onderzoeksmethode waarbij onderzoekers gedurende een korte tijd (een uur tot een dagdeel) meeliepen met professionals en vrijwilligers van verschillende organisaties uit het netwerk. Door mee te lopen en gedurende die tijdsperiode in gesprek te gaan, ontstaat een beeld van de werkzaamheden. De onderzoeker verwerft zodoende inzichten, welke aanknopingspunten bieden om vervolgvragen te stellen. Een eerste bijkomstig voordeel van deze opzet is dat de onderzoeker meer tijd heeft om vragen te stellen en de contactpersonen meer tijd krijgt om over antwoorden na te denken en hierop terug te komen gedurende de meeloopperiode. Een tweede bijkomstig voordeel is dat de organische setting die wordt gecreëerd een kans biedt tot kennisuitwisseling, waarbij de onderzoeker eerder verworven kennis kan delen met de professional of vrijwilliger.

De aanspreekpunten voor dit onderzoek hebben een selectie van relevante professionals en vrijwilligers gemaakt. In overleg met de onderzoekers zijn 11 contactpersonen benaderd. In totaal is in de periode tussen mei en september 2025 met negen contactpersonen meegelopen, namelijk contactpersonen van De Wever (éénmaal met een wijkverpleegkundige, éénmaal met dagbesteding), Thebe Extra, Wonen Breburg, Stichting 2gether, Dementie Vriendelijk Netwerk (via Seniorenraad), Stichting Alzheimer (via Seniorenraad), Woonstichting TIWOS en gemeente Tilburg (de beweegcoach). In één geval is het niet gelukt mee te lopen en is gekozen om een interview af te nemen. Gespreksonderwerpen waren identiek aan het verkennend onderzoek (i.e. werkzaamheden of bezigheden in de wijk, betekenis van werkzaamheden of bezigheden, 'good practices' en samenwerking met bewoners en professionals), maar met een sterkere focus op de samenwerking tussen netwerkpartners. Van ieder meeloopmoment is een verslag gemaakt. Dit verslag is ter verificatie voorgelegd aan de contactpersoon. De gespreksverslagen zijn geanalyseerd op basis van de codering van de topics en de waargenomen observaties.

3. Resultaten

3.1 Verkennend onderzoek

Buurtbewoners in de Bouwmeesterbuurt benoemden een positief sentiment over 'vroeger'. Vroeger stonden buurtbewoners in hun eigen beleving in de buurt meer voor elkaar klaar en hadden zij meer tijd voor elkaar. Dit illustreert dat er behoefte bestaat aan een 'zorgzame wijk'. Bewoners schaarden zich daarmee inhoudelijk achter de doelstelling van GGoud. In de uitvoering van het GGoud programma ervaarden bewoners enthousiasme. Dit blijkt uit hun betrokkenheid bij de buurt en hun deelname aan buurtactiviteiten, zoals het koffie-uurtje, de buurttuin en hun bijdrage aan gebiedsontwikkeling. Het contact en de samenwerking met professionals verliep in de meeste gevallen heel goed. Zo werd één professional tijdens de 'pas-op-de-plaats-bijeenkomst' geroemd als open, bereikbaar, begripvol en geïnteresseerd. In andere gevallen verliep het contact en de samenwerking met professionals stroef. Bewoners voelden zich niet altijd door alle professionals gehoord, zo vinden zij de communicatie met de gemeente soms moeizaam, bijvoorbeeld omdat telefonisch contact vaak niet mogelijk is. Daarnaast zien bewoners dat professionals vaak dezelfde groep bewoners betrekken bij buurtactiviteiten, zoals het maandelijks koffiemoment. Afbeelding 3.1 bevat een illustratie gemaakt tijdens de 'pas op de plaats bijeenkomst' hierop valt te zien hoe bewoners en professionals spraken over hun Bouwmeesterbuurt.

In algemene zin bestaat er ook weerstand in de buurt. Deze weerstand is niet gekoppeld aan de uitvoer van het GGoud programma, maar betreft hoofdzakelijk de communicatie over de herinrichting en ontwikkelingen in de wijk (in het bijzonder de Pijlijserstraat) door de gemeente Tilburg, welke als slecht wordt ervaren. Het risico bestaat dat een slechte ervaring op één onderwerp overloopt in een negatief algemeen beeld met alle risico's van dien.

Professionals ervaarden de Bouwmeesterbuurt als een uitdagende, superdiverse wijk. Een aandachtspunt dat werd benoemd, betrof de toename van het aantal oudere bewoners met een complexe hulpvraag in de wijk. Dit is het gevolg van rijksbeleid dat erop gericht is ouderen langer thuis te laten blijven wonen. Professionals gaven aan moeite te hebben om oudere bewoners met een complexe hulpvraag te bereiken. Deze groep is niet goed in beeld en het is onduidelijk wat zich achter de voordeur van de betreffende mensen afspeelt. Een reden die professionals aanhaalden voor het gebrek aan contact, is dat zij vanuit hun organisatie niet primair als opdracht hebben om met deze groep aan de slag te gaan en dat zij door tijdgebrek niet buiten de taakstelling van de primaire opdracht kunnen werken. De

intentie om meer met oudere mensen als deel van de buurt en de gemeenschap te doen bestaat, maar de realisatie valt tegen. De professionals verklaarden dit deels door hun eigen beperkte mogelijkheden, maar ook deels door de inzet van oudere buurtbewoners zelf. Zo werden bijvoorbeeld bewonersinitiatieven met veel enthousiasme gestart, maar na verloop van tijd verslapt het enthousiasme en verdwijnt het initiatief. De oorzaak hiervoor kennen de professionals niet.

Professionals van verschillende organisaties gaven aan dat zij elkaar doorgaans goed weten te vinden, maar erkenden ook dat de onderlinge samenwerking beter kan. Zij ervoeren op dit moment geen eenduidige manier van samenwerking. Het ontbrak professionals aan tijd en ruimte om initiatieven te nemen die leiden tot meer samenwerking. Om dit te veranderen behoeven zij meer discretionaire ruimte: vrijheid en autonomie om (binnen bepaalde kaders) zelfstandig beslissingen te nemen en te handelen (Lipsky, 1980). Dit zou ervoor zorgen dat professionals de tijd, ruimte en ruggensteun vanuit hun organisatie ervaren om de bewoner centraal te stellen, ook als dat schuurt met de opdracht van de organisatie. Verdere concrete suggesties die werden gedaan om tot meer samenwerking te komen, zijn deelname aan een 'dichtbij team', werken vanuit een gezamenlijke kantoorruimte (letterlijk ontschotten) en meer gebruik maken van de 'Sillo-app'.

Abbeelding 3.1 Tekening gemaakt tijdens de 'pas-op-de-plaats-bijeenkomst'

3.2 Netwerkonderzoek

In deze paragraaf zijn de resultaten van het netwerkonderzoek opgenomen. In paragraaf 3.2.1 en 3.2.2 worden de resultaten van de interviews met partners besproken.

3.2.1. Gedeelde visie

De partners in de Bouwmeesterbuurt werken aan de visie van Gezond en Gelukkig oud worden in Tilburg. Eén van de partners vat de visie als volgt samen: *“Met elkaar ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Daarvoor is het belangrijk dat mensen zo lang mogelijk zelf regie houden over hun leven en dat zij allereerst zelf doen wat ze zelf kunnen, vervolgens doen ze een beroep op hun netwerk en pas in laatste instantie kunnen ze ons professionals inschakelen”*. Teneinde deze visie te realiseren, organiseren partners bijvoorbeeld activiteiten. Zo zijn er initiatieven gericht op bewegen, op ontmoeting, op informatievoorziening en op acceptatie van dementie in de wijk. Dit illustreert dat partners het belang zien van de focus van GGoud. Het bestaan van het GGoud uitvoeringsprogramma heeft ook een agenderende waarde. Eén van de partners zei hierover: *“Omdat GGoud steeds weer op tafel komt, heeft dit de bewustwording rondom het thema aangewakkerd”*.

3.2.2 Onderlinge samenwerking

Onderdeel van de visie van GGoud is ook om samen te werken aan de doelstelling. Over de samenwerking zijn partners positief kritisch. Enerzijds benoemden de meeste partners dat zij onderling contact hebben en elkaar treffen tijdens formele en informele overlegmomenten, zoals het Dichtbij Team en het Buurtregie overleg (Tabel 3.1 biedt een overzicht van bestaande overlegvormen, hun frequentie en de betrokken partners in het netwerk). Anderzijds benoemden verschillende partners dat zij niet precies weten welke rol hun organisatie of zichzelf spelen in de onderlinge samenwerking. Een van de partners zei hierover: *“Intern ligt er geen opdracht die ik moet uitvoeren. Daarin is misschien het een en ander niet goed overgedragen binnen onze organisatie”*. Sommige partners willen méér samenwerken, maar geven niet aan waar die samenwerking dan concreet toe zou moeten leiden. Anderen benoemden de behoefte tot meer samenwerking niet. Kortom, er bestaan wel onderlinge relaties tussen de netwerkpartners, maar voor veel partners is het onbekend hoe zij die relaties kunnen inzetten in samenwerking; om als organisaties samen meer te kunnen dan als organisatie alleen.

Tabel 3.1 Bestaande overlegvormen, overlegfrequentie en betrokken partners in diverse overlegvormen

Overlegvorm	Frequentie
Dementievriendelijk netwerk	2x per jaar
Kwartaallunch	4x per jaar
Buurtregie	1x per maand
Dichtbij teams	1x per week
Bewonerscommissies	Variabel

Meer specifiek constateren we dat sommige organisaties meer onderlinge verbinding ervaren dan anderen. Tabel 3.2 laat zien welke onderlinge verbindingen zijn benoemd in het netwerkonderzoek. Het niet benoemen van verbindingen betekent niet noodzakelijkerwijs dat verbindingen niet bestaan. ContourdeTwern wordt door samenwerkingspartners gezien als de spin in het web. Alle professionals van andere organisaties die voor dit onderzoek zijn gesproken, kennen de sociaal werker van ContourdeTwern. ContourdeTwern werd gezien als kartrekker van het netwerk en de ervaringen van anderen over de invulling van die rol zijn unaniem positief. Een onderzoeksmatige kanttekening hierbij is dat de sociaal werker van ContourdeTwern betrokken was bij de selectie van de bevroagde professionals van samenwerkingspartners, hetgeen kan hebben geleid tot een 'selectie bias'. De onderlinge bekendheid tussen de overige partners is minder vanzelfsprekend.

Tabel 3.2 Benoemde onderlinge verbindingen in het netwerkonderzoek

Organisatie	Heeft contact met
De Wever	ContourdeTwern, Thebe Extra, Dementie vriendelijk netwerk, overige zorgpartners
Thebe Extra	ContourdeTwern
Wonen Breburg	ContourdeTwern, Gemeente Tilburg, TBV wonen, Tiwos, Thebe, De Wever
Stichting 2gether	ContourdeTwern, Gemeente Tilburg
Dementie vriendelijk netwerk	ContourdeTwern, Gemeente Tilburg, De Wever, Thebe, Zonnebloem
TIWOS	ContourdeTwern, Gemeente Tilburg
Gemeente Tilburg (beweegcoach)	ContourdeTwern

Enkele aandachtspunten om de samenwerking te verbeteren werden benoemd. Ten eerste betreft dit het verbeteren van de onderlinge communicatie. Het gaat dan om op het oog simpele informatievoorziening, zoals het vertrek of de start van een nieuwe collega in het netwerk, maar ook om informatie over vindbaarheid van professionals. Ten tweede, moet er meer verbinding komen tussen bestaande subnetwerken (wonen, zorg, welzijn) en een sterkere focus op gezondheid en preventief werken in plaats van op zorg en curatief handelen. Hierbij wordt aangegeven dat de aanwezigheid van de GGZ in het netwerk wordt gemist. In het verlengde hiervan moet ook de meerwaarde van een Dichtbij team duidelijker zijn. Hierover werd gezegd: *“De overleggen van de Dichtbij Teams zijn een beetje overbodig. Deze overleggen zijn in het leven geroepen omdat het moest, maar ik zie het nut er nog niet van in”*. Een derde aandachtspunt betreft de aandacht voor cultuursensitief werken in de wijk.

4. Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de overkoepelende onderzoeksvraag:

“Hoe verloopt de samenwerking tussen professionals en bewoners en tussen professionals onderling en hoe draagt dit bij aan het proces van gemeenschapsgericht werken?”.

Tevens worden aanbevelingen gedaan.

We concluderen dat er draagvlak is bij bewoners en professionals in de Bouwmeesterbuurt voor de doelstelling van GGoud, namelijk het werken aan een buurt met een gemeenschap waarin men gezond en gelukkig oud kan worden. Dit sluit aan bij de landelijke beweging richting ‘zorgzame samenlevingen’ waar mensen in kwetsbare situaties informele steun vinden in hun directe omgeving en minder afhankelijk zijn van formele zorg en publieke middelen (Kromhout et al., 2020; Verbeek-Oudijk et al., 2023). Het onderschrijven van een gezamenlijke visie is een belangrijk fundament voor een goede samenwerking op buurtniveau.

Het contact tussen bewoners en professionals wordt door bewoners overwegend als positief ervaren. In enkele gevallen voelen bewoners zich niet gehoord door professionals van de gemeente én van organisaties. Hierdoor ervaren zij dat niet altijd goed wordt aangesloten bij hun vragen en behoeften. Professionals zijn iets positiever over de mate waarin zij weten aan te sluiten bij bewoners, maar erkennen ook dat het niet altijd lukt om mensen met een complexe hulpvraag te bereiken en om bewoners voldoende te betrekken bij ontwikkelingen in de buurt. Het verbeteren van de samenwerking tussen bewoners en professionals (informeel en formeel; leefwereld en systeemwereld) is dus een aandachtspunt. Deze samenwerking is essentieel om tot gemeenschapsvorming te komen. Een aanbeveling hierbij is om consequent vanuit een visie van gemeenschapsgericht werken te (blijven) handelen en te blijven investeren in het versterken van (contacten tussen) buurtbewoners. Belangrijk hierbij is ook dat alle partners in het netwerk gemeenschapsgericht werken als uitgangspunt zien. Dit betekent niet dat alle professionals in het netwerk ‘community builders’ hoeven te zijn, maar wél dat zij de waarde van community building onderschrijven en zichzelf zien als onderdeel van de gemeenschap die wordt gebouwd.

Professionals zijn kritisch op de onderlinge samenwerking. In positieve zin valt op dat professionals elkaar persoonlijk kennen, waarbij vooral de verbindende rol van de sociaal werker van ContourDeTwern opvalt. Tegelijkertijd geven diverse professionals aan nog

onvoldoende van elkaars inhoudelijke werk te weten om tot samenwerking te komen die meerwaarde oplevert ten opzichte van alleen werken. Het doel van samenwerken is dat het geheel méér oplevert dan de som der delen. Dat is in de huidige situatie niet voor alle organisaties het geval. Dit wordt geïllustreerd door opmerkingen over het gebrek aan nut van overleggen. Als deze enkel bestaan om kennis uit te wisselen, dan voegt het niet voldoende toe. Een advies is dan ook om met alle betrokkenen in de buurt in gesprek te gaan én blijven over de doelstelling en uitwerking van de doelstellingen van GGoud, de manier waarop iedere organisatie daar individueel aan kan bijdragen én de manier waarop organisaties elkaar collectief kunnen versterken. Kortom om te werken aan transformatie van een netwerk waarin mensen elkaar kennen naar een netwerk dat samenwerkt aan verbetering. Een bijbehorend advies is om de benoemde transformatie door een kundig persoon te laten begeleiden. In concrete zin kunnen het hebben van een fysieke ontmoetingsplaats, concrete doelstellingen voor verschillende typen overleggen en participatie in dezelfde digitale ondersteuning (apps) hierbij helpen. Op programmaniveau kan het programmateam GGoud een sleutelpositie vervullen door lokale organisaties meer te wijzen op hun rol in het gezond en gelukkig oud worden van bewoners. Een voorbeeld van een manier om dit te doen is door samenwerking op te nemen in subsidie- en financieringsvoorwaarden. Dit zou ook bijdragen aan de duurzame borging van hetgeen middels GGoud in gang is gezet.

Referenties

- Britt, A., Van den Bosch, A., Verwaijen, G., Glijn, R., & Van den Berg, K. (2024). *De sociale basis versterken, investeren in de toekomst. Verandertheorie en bouwstenen voor overheden en maatschappelijke partners*. Movisie en het Verwey-Jonker Instituut.
<https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2024-12/De-sociale-basis-versterken-investeren-in-de-toekomst.pdf>
- De Nooy, W., Mrvar, A., & Batagelj, V. (2018). *Exploratory social network analysis with Pajek* (3rd ed.). Cambridge University Press.
- De Visser, M., Boot, W. A., Werner, G., van Riel, A., & Gijsberts, M. I. L. (2021). *Kiezen voor houdbare zorg: mensen, middelen en maatschappelijk draagvlak*. Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.
<https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2021/09/15/kiezen-voor-houdbare-zorg>
- Kromhout, M., Van Echtelt, P., & Feijten, P. (2020). *Sociaal domein op koers? Verwachtingen en resultaten van vijf jaar decentraal beleid*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2020/11/16/sociaal-domein-op-koers/Sociaal+domein+op+koers_WEB2.pdf
- Lipsky, M. (1980). *Street Level Bureaucracy: Dilemmas of the Individual in Public Services*. Russel Sage Foundation.
- RVS. (2022). *Anders leven en zorg. Naar een gelijkwaardig samenspel tussen naasten, vrijwilligers en beroepskrachten*. Raad Voor Volksgezondheid en Samenleving.
<https://www.raadrvs.nl/documenten/publicaties/2022/05/19/anders-leven-en-zorgen>
- Verbeek-Oudijk, D., Hardus, S., Van den Broek, A., & Reijnders, M. (2023). *Sociale en Culturele Ontwikkelingen 2023*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
<https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2023/04/14/sociale-en-culturele-ontwikkelingen-2023>